

Nelaiemes gadījumu darbā piemēri izglītības nozarē

(informācija par 2020. un 2021.gadu
sadarbībā ar Valsts darba inspekciju)

Dace Jakimova
Darba drošības un vides veselības institūts,
Aroda un vides medicīnas katedra
Rīgas Stradiņa universitāte
2022.

Piemēri nelaimes gadījumiem darbā, kuros cieta pedagoģiskie darbinieki

Smagais NG

Pirmsskolas izglītības iestādes sporta skolotājam, veicot krusteniskā soļa skrējienu, aizķērās kāja aiz kājas, kā rezultātā viņa paklupa un krita atmuguriski, atsitoties ar galvas pakauša daļu pret sienu.

Guva smagu galvas traumu – smadzeņu satricinājumu un kaulu lūzumu.

Pirmsskolas izglītības skolotāja sēdināja bērnus uz sola, skatienu vērta uz bērniem un nepamanīja, ka zem kājām ir sols.

Viņai aizķērās kāja aiz brīvā sola gala, un cietusī nokrita pāri soliņam uz grīdas, kā rezultātā stipri sasita kreiso sānu.

Guva smagu pleca lūzumu.

Smagais NG

Iestādes teritorijā, ejot pa taciņu no skolas ēkas uz pirmsskolas grupu ēku pakal gleznošanas piederumiem, aizķērās aiz saknes, kas asfaltā izveidojusi pacēlumu uz āru, kur sakne bija daļēji apsnigusi, krita, stipri sasitot abas rokas.

Kritiena brīdī piezemējās uz abām plaukstām, ceļgaliem un pieres. Guva smagu rokas traumu.

Smagais NG

Skolotāja, kāpjot lejā pa kāpnēm, pēdējā kāpņu posma augšpusē, aizkāpa garām pakāpienam, kā rezultātā krita un “noripoja” kādus pāris metrus lejā pa kāpnēm līdz vestibilam.

Iespējams, skatu uz leju skolotājai aizsedza uz sejas esošā maska.

Guva smagas galvas un rokas traumas.

Smagais NG

Laboratorijas vadītājs nelaiemes gadījuma dienā veica savus tiešos darba pienākumus - litija jonu baterijas ietilpības mērījumus.

Kad tiešie darba pienākumi bija pabeigti, viņš patstāvīgi pieņēma lēmumu veikt lidmašīnas ātruma indikatora, kurš tiek darbināts ar spiedienu, darbības pārbaudi.

Laboratorijas vadītājs-pētnieks devās uz darbnīcu, lai veiktu indikatoru darbības pārbaudi. Pārbaudi viņš veica, sēžot krēslā un kreisajā rokā turot indikatoru, bet labajā rokā turot gaisa pistoli. Cietušais gaisa pistoli nopozicionēja pret indikatora ieejas portu, tika padots spiediens un viņš novēroja indikatora darbību. Pirmie divi indikatori darbojās kā paredzams. Trešajam - pārplīsa paneļa stikls un lauska trāpīja cietušajam kreisajā acī.

Uzreiz pazuda redze kreisajā acī. Viņš mēģināja aci aizvērt, bet sajutis, ka acī ir svešķermenis, kas traucē plakstiņa kustībai, instinktīvi satvēra stikla lausku un izvilka no acs. Tika gūta smaga acs trauma.

Smagais NG

Veterinārajā klīnikā studiju ietvaros tika paredzēts veikt abu pakārkāju operāciju zirgam.

Tika veikta zirga sagatavošana operācijai – ar kliperi tika skūta pakārkājas operējamā vieta. Kaut arī zirgam bija ievadīti nomierinoši medikamenti, tas palika nemierīgs un iespēra vetārstei.

Krītot, viņa guva smagas ķermeņa traumas (galvas, muguras un rokas traumas. Lūzumus, smadzeņu satricinājumu).

Skolotāja – logopēde bija devusies pastaigā ar savas grupas audzēkņiem iestādes spēļu laukumā.

Pastaigas beigās cietusī apsēdās uz bērnu šūpolēm un šūpojās.

Cenšoties apturēt šūpoles, cietusī to gribēja izdarīt ar kāju, ka rezultātā traumēja kāju, potītes rajonā.

Pirmskolas izglītības skolotāja sēdēja grupas telpā uz bērnu krēslīņa, atbalstoties pret atzveltni ar muguru, atzveltne lūza un cietusī atmuguriski krita, sāsīt galvu.

Nesmags NG

Sporta stundas laikā zēniem bija uzdots uzdevums pa pāriem, kur darbības jāveic ar pildbumbu, kura sver 2 kg.

Skolnieks, metot pildbumbu, to nenoturēja un tā izslīdēja no rokām un lidojumā trāpīja skolotājai pa galvu.

Cietusī persona nelaimes gadījuma brīdī sēdēja apmēram 10 m attālumā uz soliņa pie sienas.

Pēc trieciena cietušajai sāka sāpēt galva un parādījās sāpes kakla un muguras daļā.

Pēc nelaimes gadījuma cietusī turpināja mācību stundu vadīšanu, bet pēc stundām pati aizbrauca uz slimnīcas traumpunktu, kur tika sniegta medicīniskā palīdzība.

Nesmags NG

Mūzikas skolotāja pirms nodarbības uzsākšanas veica nepieciešamos sagatavošanās darbus mūzikas nodarbībai.

Liekot datoru uz klavieru virsmas, no datorpeles bezvadu savienojuma izkrita bezvadu savienojuma rīks. Skolotāja neredzēja, kur tas nokrita, tāpēc ieslēdza mobilā telefona apgaismojuma lukturīti un pietupās uz grīdas, lai sameklētu pazudušo detaļu. Detaļa bija paslīdējusi zem stacionārajām klavierēm, viņa pasniedzās, lai to aizsniegtu. Brīdī, kad skolotāja pastiepās pēc detaļas, viņa sajuta asas, stipras sāpes labās kājas ceļgalā.

Pēc notikušā skolotāja turpināja strādāt, bet, kad pēc apmēram 3 stundām sāpes pastiprinājās, viņa devas uz medicīnas iestādi, kur saņēma nepieciešamo medicīnisko palīdzību un rekomendācijas tālākai ārstēšanai.

Pētnieks doktora darba izstrādes mērķiem veica magnētu sistēmas salikšanu.

Veicamajam uzdevuma bija izstrādāta metodika, apzināti riski un nepieciešamie palīglīdzekļi, kā arī veicamā darba process pārrunāts ar visiem uzdevumā iesaistītajiem, tai skaitā ar cietušo.

Pirmie 3 diski tika salikti vadošā pētnieka stingrā uzraudzībā, pēc tam cietušais un viņa kolēģis darbu turpināja divatā. Pie 5 diska salikšanas cietušais nenovērtēja faktisko attālumu starp magnētiem un savās rokās esošo magnētu pievirzīja pārāk tuvu uz galda esošajam. Tā rezultātā uz galda esošais magnēts pievilkās pie rokā esošā un iespieda cietušā pirkstu.

Ķīmijas inženiere veica sev ikdienā ierastos darbus – paraugu apstrādi izmantojot laboratorijas aprīkojumu. Veicot paraugu kolbu elektrisko karsēšanu, iestājās brīdis, kad kolbas bija no karsēšanas iekārtas jānoņem nost. Karsēšanas laikā kolbas atrodas sietveida konstrukcijā ar rokturiem. Ceļot konstrukciju nost no karsēšanas iekārtas, pēkšņi saplīsa roktura stiprinājums – rokturi fiksējošā gumija un kolbas atsitās pret karsēšanas iekārtu, to saturs izšļakstījās.

Izmeklēšanas procesā tika secināts, ka šis notikums ir ārpus cietušās personas kontroles un tas pamatā ir saistīts ar iekārtu ekspluatāciju. Gumija bija nesen mainīta, un tās ekspluatācijas noturīguma īpašībām bija jābūt vairāku gadu garumā.

Šļakatas trāpīja cietušajai, kura šajā brīdī bija ekipējusies ar individuālās aizsardzības līdzekļiem: ķīmiskās noturības standartiem atbilstošām redzes aizsardzības brillēm, roku plaukstu aizsardzības cimdiem, darba virsdrēbēm, darba apaviem.

Cietusī nekavējoties skrēja uz netālu esošo dušu un pati saviem spēkiem veica pirmo palīdzību - veica sākotnējo noskalošanos. Pēc ilgstošas dušas, cietusī palika darba vietas palīgtelpās, kur citas kolēģes sagādāja cietušajai *PANTHENOL* putas un jaunas virsdrēbes, cietušās kolēģe izsauca NMPD brigādi, ieradās divas automašīnas un speciālisti veica nepieciešamās darbības apdegumu apstrādei un tālāk nogādāja cietušo uz Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionāru “Biķernieki”, kur pēc medicīnas personāla rekomendācijām cietusī tajā pašā dienā tika izrakstīta.

Piemēri nelaimes gadījumiem darbā, kuros cieta tehniskie darbinieki

Smagais NG

Sētnieces darba pienākums bija uzturēt kārtību skolas teritorijā. Pa nakti bija snidzis sniegs. Viņa bija notīrījusi visus celiņus un devās samest sniegu kaudzē, kas atradās iekšpagalmā. Skolas iekšpagalms ir bruģēts un ar nelielu slīpumu uz lietusūdeņu savākšanas aku.

Ap plkst. 8.40 sētniece sev pa priekšu, turot ar abām rokām, stūma lāpstu, jo vēja ietekmē uz bruģa bija sapūsta josla ar sniegu. Sniega joslai beidzoties, sētniece atlaida vienu roku no lāpstas un strauji pagriezās pa kreisi uz sniega kaudzes pusi. Pagriežoties uz pagalmā esošās sniega kaudzes pusi, sētniecei paslīdēja kreisā kāja un viņa nokrita. Krītot viņa atbalstījās uz kreisās rokas kā rezultātā guva rokas traumu.

Smagais NG

Dežurante devās apgaitā pārbaudīt skolas telpas – vai visās klasēs ir aizvērti logi, izslēgta elektrība utt.

Pirms tam apkopēja bija uzkopusi grīdu – pamatā grīda jau bija sausa, tikai šur tur vēl bija slapjas vietas. Pēc apgaitas, nākot atpakaļ uz dežuranta telpu, dežurante nepamanīja slapju vietu uz grīdas, paslīdēja un nokrita uz labo pusi.

Guva smagu pleca trauma – lūzumu.

Smagais NG

Iestādes ēkas telpā tika veikta starpsienas izbūve no alumīnija profiliem. Pie ārējās sienas tika ievietoti nepieciešamie 3 profili, bet tie netika nostiprināti, jo nebija izveidots stiprinājums, lai nostiprinātu pēdējo. Darba gaitā pēkšņi vertikālie profili sāka krist, un viens uzkrita virsū cietušajam, trāpot galvas deniņu rajonā.

Guva smagu smadzeņu satricinājumu.

Nesmags NG

Laborante atnākot uz darbu, novilka slapjās virsdrēbes un tās pakāra uz atvērtām drēbju skapja durvīm.

Brīdī, kad viņa sniedzās pēc drēbju pakaramā, skapis sasvērās un sāka krist viņai virsū. Lai apturētu skapja kritienu, cietusī izstiepa roku, kā rezultātā tika gūta plaukstas trauma (lūzums).

Apkopēja ar teleskopiskā kāta putekļu slotiņu
slaucīja zirnekļu tīklus, pastiepās uz pirkstgaliem
un sastiepa kreiso kāju.

Apkopēja trenāžieru zālē tīrīja uz statīva novietotās svaru stieņu ripas ārējo pusi.

Lai varētu notīrīt ripas iekšējo pusi, pabīdot ripu uz ārpusi, tā izslīdēja no statīva turētāja, kuru cietusī nespēja noturēt, jo rokās bija mitri gumijas cimdi.

Rezultātā ripa izslīdēja un traumēja labās kājas īkšķi.

Nesmags NG

Remontstrādnieks veica iestādes gaiteņu telpas remontdarbus - griestu krāsošanu. Par veicamā darba tehnoloģisko procesu un darbu secību darbinieks tika informēts pirms darba uzsākšanas, tika izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi - aizsargbrilles, darba cimdi, halāts, tie darba procesā arī tika lietoti. Strauji pieceļoties, remontstrādnieks neuzmanības un sava auguma īpatnību dēļ sasita galvu pret ventilācijas cauruli, kas atrodas ~1,88 m augstumā no grīdas. Nekādas savainojuma un traumas pazīmes tobrīd nav jutis, darba kolēģis arī neko netika pamanījis.

Cietušais par savu nelaimes gadījumu darbā (iespējamo galvas traumu) neinformēja nevienu atbildīgo personu - ne darba devēju, ne skolas medicīnas māsu, ne darba aizsardzības speciālistu. Nākamajā darba dienā cietušais turpināja veikt darba pienākumus. Pēc paša un liecinieku teiktā - nekas neliecināja par iespējamo gūto traumu, pašsajūta bija laba.

Tikai pēc divām dienām, pēc paša cietušā teiktā, jutās slikti un bija spiests vērsties pēc mediķu palīdzības, izsaucot Neatliekamo medicīnisko palīdzību. Pats cietušais sākotnēji nesaistīja savu slikto pašsajūtu ar nelaimes gadījumu darbā. Rezultātā iestājās darbnespēja.

Remonstrādnieks skolas darbnīcā vēlējās pārvietot stiklu, apm. 1 m x 1,5m.

To paceļot, stikls negaidīti ieplaisāja un atdalījusies stikla lauska, atlūza traumēja strādnieka labo roku, rokas vēnu, no kuras sāka plūst asinis.

Traktortehnikas vadītājam tika dots darba uzdevums - *veikt papildu darbu* sporta laukumā, mākslīgā seguma demontāžu un ieklāšanu futbola laukumā ar mākslīgo segumu tehniskajā zonā.

Darba procesa laikā strādājot ar elektrisko rokas instrumentu - leņķa slīpmašīnu sporta laukuma tehniskajā zonā, veicot vecā seguma demontāžu un ieklāšanu piegriežot mākslīgo segumu ieklāšanai tehniskajā zonā, notika neparedzēts nelaimes gadījums - pārlūza jaunais metāla griešanas uzliekamais disks, kā rezultātā tika iegūta trauma kreisās plauksts pirksta savainojums.

Palīgstrādnieks ar grābekli tīrīja iestādes teritoriju.

Darba gaitā cietušajam uzbruka saimnieka nepieskatīts vācu aitu sugas suns, kā rezultātā viņš guva trauma. Tika saplēstas bikses un savainota kāja. Suns aizskrējis, kad iekliedzās kāds garām ejošais vīrietis.

Cietušais piezvanīja darba vadītājam, kura izsauca policiju un ātro palīdzību, kas sniedza pirmo palīdzību. Suņa saimnieks bija pamodies un aizgājis.

Tehniskais strādnieks veica remontdarbus pagrābtelpā. Ar nazi grieza audumu. Tā kā audums bija plāns, tā nostiprināšanai izmantoja atbilstoša garuma dēlīti. Ar vienu roku turēja dēlīti, bet ar otru grieza.

Pēkšņi nazis izslīdēja no labās rokas un traumēja kreisās rokas rādītājpirkstu.

Nesmags NG

Izglītības iestādē bija ieslēgusies automātiskā ugunsgrēku un trauksmes atklāšanas signalizācija, kas liecināja par avārijas situāciju siltummezglā.

Par notikušo saimniecības vadītājs nekavējoties telefoniski informēja atbildīgo dienestu un tad pats devās uz izglītības iestādi, lai pārlicinātos par radušos situāciju notikuma vietā.

Ierodoties notikuma vietā, saimniecības vadītājs pārlicinājās, ka izglītojamie ir evakuēti no dienesta viesnīcas ēkas un ir ieradies arī apsardzes firmas pārstāvis.

Ieejot siltummezglā, saimniecības vadītājs konstatēja, ka no vienas akumulācijas tvertnes ceļas garaiņi vai dūmi un, ka tā ir pārkarsusi. Tad viņš iegāja centrālajā elektrosadalnē, lai izslēgtu drošinātājus, kas padod elektrību uz siltā ūdens sagatavošanas tvertnēm.

Nākot ārā no elektrosadalnes, pēkšņi plīsa karstā ūdens savienojums, kā rezultātā darbinieks guva sejas applaucējumu.